

Mokinių gabumų ugdymas biologijos ir chemijos pamokose

Laima Jonušaitė,
Šiaulių rajono Lauryno
Ivinskio gimnazija,
biologijos ir chemijos
mokytoja

**Gabumai – tai individualios
psichologinės žmogaus
savybės, lemiančios
vienokios ar kitokios jo
veiklos sėkmę.**

Psichologijos terminų
žodynas

**Gabumas – visų gebėjimų,
įgytų mokantis ir dirbant
pagrindas.**

L. Jovaiša

Mokytojo uždavinys – sudaryti galimybes ir skatinti mokinius atlikti veiklą ypač aukštu lygiu.

Mokinių gabumų atpažinimas

- Skirtingų ir tos pačios mokyklos kolegų bendravimas;
- Kūrybinės užduotys;
- Užduotys loginiam mąstymui;
- Savarankiški darbai;
- Kontroliniai darbai.

Pažintinių vaikų gabumų bruožai

- Informacijos apdorojimo greitumas;
- Gilios žinios ir jų taikymas;
- Geri problemų sprendimo gebėjimai.

Prekių pakuočių/gaminių ženklavimas

Skalbimas

- Paprasta skalbimo programa. Skalbti ne aukštesnėje, kaip 95o C vandenyje
- Švelnus skalbimas. Skalbti ne aukštesnėje, kaip 95o C vandenyje
- Paprasta skalbimo programa. Skalbti ne aukštesnėje, kaip 60o C vandenyje
- Švelnus skalbimas. Skalbti ne aukštesnėje, kaip 60o C vandenyje
- Paprasta skalbimo programa. Skalbti ne aukštesnėje, kaip 40o C vandenyje
- Švelnus skalbimas. Skalbti ne aukštesnėje, kaip 40o C vandenyje
- Leidžiama skalbti tik rankomis
- Skalbimas vandenyje draudžiamas (nerekomenduojamas)

Cheminis Valymas

- Cheminis valymas tetrachloreтанu
- Švelnus cheminis valymas tetrachloreтанu
- Cheminis valymas angliavandeniliais
- Švelnus cheminis valymas angliavandeniliais
- Cheminis valymas draudžiamas (nerekomenduojamas)
- Cheminis valymas vandeniu (naudojant emulsijas)
- Švelnus cheminis valymas vandeniu (naudojant emulsijas)

Balinimas

- Balinti galima
- Balinti deguonies balikliu
- Balinti draudžiama (nerekomenduojama)

Džiovinimas

- Įprastas džiovinimas džiovyklėje (džiovinimas aukštoje temperatūroje)
- Švelnus džiovinimas džiovyklėje (džiovinimas žemoje temperatūroje)
- Džiovininti džiovyklėje draudžiama (nerekomenduojama)

Lyginimas

- Lyginimo temperatūra iki 200o C
- Lyginimo temperatūra iki 150o C

Lyginimas

- Lyginimas draudžiamas (nerekomenduojamas)
- Lyginimo temperatūra iki 110o C

Pavojingos Medžiagos

- Dirginanti (Xi)
- Trumpai, ilgai ar pakartotinai susilietęs su oda ar gleivine gali sukelti uždegimą ar alergiją.
- Kenksminga (Xn)
- Kenksmingas sveikatai, įkvėpus, susilietus su oda ar prarijus gali sukelti sveikatos sutrikimus.
- Ardanti (ėsdinanti) (C)
- Gali pažeisti odą, sukelti ilgalaikius gerklės ir akių pakenkimus.
- Toksiška (T)
- Įkvėpus, susilietus su oda ar prarijus gali sukelti ilgalaikius ir sunkius sveikatos sutrikimus.
- Labai toksiška (T+)
- Įkvėpus, susilietus su oda ar prarijus gali sukelti ilgalaikius ir sunkius sveikatos sutrikimus.
- Aplinkai pavojinga (N)
- Gali sukelti trumpalaikius ar ilgalaikius aplinkos pakenkimus (laikyti ir naudoti taip, kad produktas ir atliekos nepatektų į aplinką).
- Labai degi (F)
- Lengvai užsidegantis ir labai degus produktas, uždegus gali sprogti.
- Ypač degi (F+)
- Lengvai užsidegantis ir ypač degus produktas, uždegus gali sprogti.
- Sprogstamoji (E)
- Gali sprogti nuo smūgio, trinties, ugnies ar kitų uždegimo šaltinių.
- Oksiduojanti (O)
- Neteisingai naudojamas ar susilietęs su kitomis medžiagomis produktas gali sprogti arba užsidegti.

PLASTIKAI

- Maisto produktams laikyti tinkamas indas.
- Polietilenlerefetalatas (PET, PETE)
- Didelio tankio polietilenas (HDPE)
- Polivinilchloridas (PVC)
- Mažo tankio polietilenas (LDPE)
- Polipropilenas (PP)
- Polistirenas (PS)
- Plastikai, sudaryti iš daugiau nei vienos medžiagos

KITI ŽENKLAI

- Elektros prietaisų energijos sąnaudos.
- Elektrotechnikos gaminyje atitinka ES saugos reikalavimus.
- Certifikuotas ekologiškas maisto produktas
- Europoje produktai nėra bandomi su gyvūnais.
- Ženklas skatina pažymėtus atliekas šalinti atsargiai, atsižvelgiant į ant gaminio pateiktas instrukcijas, neteršti tokiomis atliekomis aplinkos.
- Ne visi produktai ar pakuotės yra perdirbamos, tačiau šis ženklas visiems primena, kad su šiukšlėmis elgtumėmės pagarbiai, išmestumėm į joms skirtą vietą – šiukšliadėžę. Šį ženklą rasi ne tik ant kramtomųjų gumų pakuočių, bet ir ant jogurto indelio ir kt.
- Nuoroda, kur atidaroma prekės pakuotė.
- Šį ženklą galima rasti ant kartoninių dėžių. Jis parodo, kad daiktas esantis viduje dūžta.
- Ženklas parodo, kad pakuotę saugoti nuo drėgmės.
- Nepavojingas stratosferos ozonui

SERTIFIUOTOS EKOLOGIŠKOS KOSMETIKOS ŽENKLAI

- "BDIH"
- "Gulbė"
- "Cruelty Free"
- "Vegan"
- "BIO Cosmétique"
- "NaTrue"
- "Soil Association"
- "Ecogarantie"
- "Ecocert"

Ekologiškos švaros priemonės ženklai

- "No Blade Edge"
- "Gulbė"
- "Gėlė"
- "Ecogarantie"

Atliekų rūšiavimo ženklai

- Perdirbamas aliuminis.
- Šiuo ženklu ženklinama elektros ir elektroninė įranga, baterijos ir akumuliatoriai tapę atliekomis surenkami atskirai.
- Pakuotė yra pagaminta iš perdirbtų medžiagų.
- Yra atliekų surinkimo sistema.
- Perdirbamas plienas.
- Pakuotė (gaminys) gali būti perdirbta.
- Šis ženklas žymi, kad paženklinta pakuotė (gaminys) iš stiklo gali būti perdirbta.
- Parodo, kad produktas pagamintas iš perdirbamo popieriaus.
- Žymi, kad gaminių sudaro 2% perdirbtos medžiagos.
- Šis ženklas žymi, kad paženklinta pakuotė (gaminys) bet kokios medžiagos (išskyrus plastiką), gali būti perdirbta.

eko

Krentantis sniego
lašas į veidą,
nuplovė ašarą –
užsimerki...
Pasijunti visai
vienas –
šaltis stingdo
blakstienas,
dar viena skruostu
rieda,
šlapias pėdsakas
lieka...
Delnu nubrauki
skausmą
nuo akių
ašarotų,
bet nepajunti
jausmo,
kuris
nušviečia
protą...

A.Dilinskytė iš ciklo „Metų laikai”

Išvados:

- Norint tinkamai atpažinti mokinio gabumus būtinas geranoriškas bendravimas ir bendradarbiavimas tarp kolegų.
- Užtikrinant darbų tęstinumą, yra sudaromos sąlygos mokinio veiklai aukštesniu lygiu.
- Norint ugdyti pamokose gabumus, darbą būtina diferencijuoti, pritaikyti vertinimo sistemą.
- Skatinti mokinius dalyvauti įvairiuose konkursuose, olimpiadose, kurios motyvuoja dirbti ir tuo pačiu lavinti savo gabumus.
- Mokinio gabumus galima lavinti tiek savo dalyko rėmuose, tiek taikant tarpdalykinę integraciją.

Ačiū už dėmesį !

